

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 249/2021
24.03.2021. године
Београд

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Драгане Маринковић и Татјане Миљуш, чланова већа, у парници из радног односа АА из ..., чији су пуномоћници Михаела Туркан и Љиљана Голубовић, адвокати из ..., против туженог „ББ“ доо ..., чији је пуномоћник Светислав Јовановић, адвокат из ..., ради исплате накнаде трошкова, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1354/18 од 18.09.2020. године, у седници одржаној 24.03.2021. године, донео је

Р Е Ш Е Њ Е

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 1354/18 од 18.09.2020. године у преиначујућем делу и одлуци о трошковима поступка, па се предмет враћа истом суду на поновно суђење у том делу.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 1354/18 од 18.09.2020. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена пресуда Основног суда у Вршцу П1 319/17 од 17.01.2018. године, у ставу првом изреке, тачка 2 (којом је тужени обавезан да тужиоцу на име накнаде путних трошкова исплати износ од укупно 25.000,00 динара). Ставом другим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу првом изреке у тачкама 1, 3. и 4. тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиоца који је тражио да се тужени обавезе да му за период од 01.04.2015. године до 31.01.2016. године, исплати на име накнаде за топли оброк износ од 67.871,00 динара са припадајућом каматом, на име накнаде регреса за годишњи одмор за 2015. годину износ од 33.124,00 динара са припадајућом каматом и да се тужени обавезе да му за исти период на досуђене износе зараде уплати припадајуће доприносе за пензијско осигурање Републичком фонду ПИО, доприносе за здравствено осигурање Републичком фонду за здравствено осигурање и доприносе за незапосленост Националној служби за запошљавање, као и да му на име накнаде трошкова парничног поступка исплати износ од 115.085,00 динара са каматом од пресуђења до исплате. Ставом трећим изреке, тужилац је обавезан да туженом накнади трошкове другостепеног поступка од 12.000,00 динара.

Против наведене правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, због погрешне примене материјалног права, позивајући се на члан 404. ЗПП (изузетно дозвољена ревизија).

Испитујући правилност побијане пресуде на основу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија основана на основу члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП те да зато нема разлога да се о њој одлучује као о изузетно дозвољеној, али да је ревизија основана због погрешно примењеног материјалног права.

Доношењем побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према чињеничном стању утврђеном у првостепеном поступку тужилац је у утуженом периоду од 01.04.2015. до 31.01.2016. године био у радном односу код туженог на одређено време на основу више уговора о раду закључиваних на одређено време, обављајући послове радника обезбеђења у ..., осим што је првог месеца радио исте послове без уговора. Радни однос му је престао решењем туженог о отказу уговора о раду закључно са 31.01.2016. године. За време које је провео у радном односу код туженог, овај му је исплаћивао зараду, али у нешто нижим износима од уговорене, а није му био исплатио ни увећану зараду за прековремени рад, рад ноћу и у дане празника. Тужилац до престанка радног односа није користио годишњи одмор за 2015. годину у трајању од десет дана, па му није исплаћена ни накнада трошкова регреса за тај годишњи одмор. На основу уговора о раду које је тужилац закључио са туженим на одређено време, тужиоцу је припадала накнада одговарајуће зараде, као и накнада на име трошкова превоза, трошкова за исхрану у току рада као и регреса за годишњи одмор. Пресудом Основног суда у Вршцу П1 30/16 од 24.02.2017. године донетом у овом радном спору, која је у том делу постала правноснажна, овде тужени је обавезан да тужиоцу на име накнаде штете исплати разлику зараде и увећану зараду (по наведеним основама) као и накнаду штете за неискоришћени десет радних дана годишњег одмора за 2015. годину. Налазом и мишљењем судског вештака економско-финансијске струке, утврђена је висина неисплаћене накнаде регреса за тај неискоришћени годишњи одмор у 2015. години у износу од 33.124,00 динара и накнада трошкова исхране за време рада у утуженом периоду у износу од укупно 67.681,00 динара, на основу параметара и критеријума из одредбе члана 32. Општег колективног уговора („Сл. гласник РС“, бр.50/08...8/09, са анексима).

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да тужилац има право на тражену накнаду трошкова на име исхране у току рада за утужени период и на име накнаде за трошкове регреса за неискоришћени годишњи одмор у 2015. години, који му припадају према одредбама уговора о раду и члану 118. став 1. тачке 5. и 6. Закона о раду, у висини утврђеној на основу налаза и мишљења судског вештака као и на уплату доприноса за обавезно социјално осигурање; због чега је усвојио овај тужбени захтев.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду у овом делу и одбио тужбени захтев зауевши становиште да тужилац на којем је био тај терет доказивања није пружио доказе о висини свог захтева за тражену накнаду трошкова за исхрану за време рада и на име накнаде трошкова регреса. Притом је имао у виду и оценио да се та накнада одређује у висини одређеној према одредбама уговора о раду и општих аката, али да у конкретном случају износ ових трошкова истима није био утврђен. Одбио је и захтев тужиоца који се односи на уплату доприноса за обавезно социјално осигурање, јер је закључио да се ради о споредном потраживању које прати судбину основног захтева.

Изложено правно становиште другостепеног суда се не може прихватити. Наиме, основано се указује ревизијом да је тужилац пружио доказе о висини свог тужбеног захтева за тражену накнаду трошкова, која је утврђена налазом и мишљењем судског вештака. Међутим, судски вештак је ту висину накнаде утврдио према критеријумима и висини утврђеној Општим колективним уговором („Сл. гласник РС“, бр.50/08...8/09) који је престао да важи августа 2011. године.

Према члану 118. став 1. Закона о раду, запослени има право на накнаду трошкова у складу са Општим актом и уговором о раду и то за исхрану у току рада, ако послодавац ово право није обезбедио на други начин (тачка 5) и за регрес за коришћење годишњег одмора (тачка 6).

Висина трошкова из става 1. тачка 5. овог члана мора бити изражена у новцу, како је то прописано ставом 2. цитиране новелиране законске одредбе (изменама Закона о раду, из „Сл. гласника РС“, бр.75/14), важећег у релевантно време постојања радног односа тужиоца. Како је према цитираној одредби члана 118. став 2. Закона о раду, износ ових трошкова морао бити одређен, то се за сада не може прихватити правни закључак другостепеног суда да у конкретном случају износ ових трошкова није био утврђен јер је изостало утврђење да ли је тужени у то релевантно време имао Правилник о раду којим је била одређена висина износа новчане накнаде која би припадала запосленима на име регреса за коришћење годишњег одмора и на име накнаде за исхрану у току рада. Поготово што се из садржине списка види да су наведени уговори о раду закључивани у складу са Правилником о раду туженог који је ступио на снагу 22.09.2014. године, на који се уговори позивају.

Поред тога, неприхватљиво је становиште о одбијању тужбеног захтева у делу који се односи на уплату доприноса за обавезно социјално осигурање са аргументацијом да је то споредно потраживање које прати основни захтев, с обзиром на то да из списка предмета произлази да је овај захтев постављен уз захтев за исплату разлике зараде и увећане зараде, о чему је правноснажно одлучено раније донетом првостепеном пресудом (Основног суда у Вршцу П1 30/16 од 24.02.2017. године). Због тога су сада испуњени услови за доношење одлуке о овом делу тужбеног захтева, обзиром да је послодавац у обавези да на основу одредби Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање, изврши уплату ових доприноса на износе досуђене увећане зараде по основу прековременог рада и празника (чланови 3. и 51).

Зато ће другостепени суд у поновном поступку ради правилне примене материјалног права, прибавити тада важећи Правилник о раду туженог (у то релевантно време закључиваних уговора о раду) и поуздано утврдити да ли је износ накнаде трошкова исхране за време рада и трошкова регреса био утврђен овим општим актом, па ће зависно од тога утврдити висину новчане накнаде ових трошкова.

Како одлука о трошковима поступка зависи од исхода одлуке о главној ствари, то је и она укинута.

На основу изложених разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци на основу члана 416. став 2. ЗПП.

**Председник већа - судија
Звездана Лутовац,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић